

بررسی سبک زندگی سالم از دیدگاه امام علی در نهج البلاغه

۱- فرزانه اکبرپناه ۲- مرتضی جهان تیغ ۳- روح الله محمدی

۱- دانشکده علوم قرآنی شاهرود، f.Akbarpanah@chmail.ir

۲- دانشکده علوم قرآنی شاهرود، morteza.jahan22@gmail.com

۳- دانشکده علوم قرآنی شاهرود، roohollah.mohammadi88@gmail.com

چکیده

پیامبر خدا^۹ در بیان برخی از فضائل ایشان فرموده است: هر که می خواهد به «آدم^۷» و علم او، «نوح^۷» و تقوای او، «ابراهیم^۷» و بردباری او، «موسی^۷» و هیبت او، «عیسی^۷» و عبادت او بنگرد، به «علی بن ابی طالب^۷» بنگرد {۲}. زندگی امام علی^۷ سراسر درس عبرت است و می تواند سر لوحه ی آدمی باشد. با توجه به اهمیت مسئله سبک زندگی سالم، هدف این پژوهش این است که؛ پس از بیان تعریفی از سبک زندگی و سبک زندگی سالم به معرفی امام علی^۷ به عنوان الگوی جامعه ی بشریت در دو بعد اقتصادی و اخلاقی زندگی انسان ها بپردازد، و انسان را در رسیدن به مسیر درست راهنمایی کند.

پیشینه تحقیق

در زمینه سبک زندگی آثار زیادی نوشته شده است اما تاکنون به بحث سبک زندگی سالم از دیدگاه امام علی^۷ پرداخته نشده است. از این رو، این پژوهش به بررسی این دیدگاه می پردازد. از جمله پژوهش هایی که در زمینه سبک زندگی نگاشته شده اند شامل موارد ذیل می شوند:

۱- مهدوی کنی، محمد سعید، ۱۳۸۶. «مفهوم سبک زندگی و گستره آن در علوم اجتماعی»، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، شماره ۱، صص ۲۳۰-۱۹۹.

۲- بناری، علی همت، ۱۳۹۴. «اصول فرزند پروری در سبک زندگی اهل بیت»، دو فصلنامه علمی پژوهشی- مطالعات اسلام و روان شناسی، شماره ۱۶، صص ۱۵۲-۱۳۵.

۳- اصغری، محمود، ۱۳۹۲. «دین، وجدان کاری و رابطه ی آن با سبک زندگی»، پژوهش های اجتماعی اسلامی، شماره دوم، صص ۹۲-۶۹.

۴- جانی پور، محمد، ۱۳۹۲. «جهاد؛ مقوله ای فرهنگی- اعتقادی در چارچوب سبک زندگی اسلامی»، شماره ۱، صص ۹۲-۷۵.

۵- نوابخش، فرزاد، ۱۳۹۳. «تغییرات سبک زندگی در فرآیند توسعه ابزارهای نوین فناوری»، شماره ۲، صص ۶۳-۴۵.

۲- مبانی نظری تحقیق

۱-۲ سبک زندگی

یک مجموعه منسجم از رفتارها و کنش های افراد یک گروه یا جامعه در یک دوره زمانی مشخص است {۳}، که از به هم تنیدگی، پیوند، نظام وارگی و شبکه ای بودن عوامل متعددی که در شیوه های زندگی یا اقلیم های زیستن انسان تأثیر می گذارند

سبک زندگی، نشان دهنده مجموعه جهت گیری های ارزشی، هنجارها، خواسته ها، تمایلات و شیوه رفتار و در کل وضعیت فرهنگی جامعه است. و سبک زندگی سالم، سبکی از زندگی است که تأمین کننده ی سلامت معنوی، سلامت روانی، سلامت اجتماعی و سلامت جسمی انسان است؛ و راه رسیدن به این سبک زندگی، الگو پذیری از قرآن و دستورالعمل های معصومین^۷ است. این مقاله، پژوهشی توصیفی تحلیلی است که ضمن بررسی مفاهیم سبک زندگی و سبک زندگی سالم به بررسی معیارهای اقتصادی و اخلاقی رسیدن به سبک زندگی سالم از دیدگاه امام علی^۷ به عنوان الگوی جامعه بشریت می پردازد. از جمله معیارهای اقتصادی رسیدن به سبک زندگی سالم ۱- شناخت کاستی های اقتصادی ۲- امنیت اقتصادی ۳- عدالت اقتصادی، و از جمله معیارهای اخلاقی ۱- حق گرایی و خدامحوری ۲- ترغیب فقیران به زهد و ثروتمندان به مهرورزی ۳- توجه به ارزش های انسانی و فرامذهبی به عنوان مهم ترین نتایج این پژوهش هستند.

کلید واژه ها: سبک زندگی، سبک زندگی سالم، امام علی^۷، نهج البلاغه.

۱- مقدمه

سبک زندگی، ناظر به الگو، شیوه رفتار و تعامل انسان در عرصه فردی و اجتماعی، به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر است که مبتنی بر ارزش ها و ترجیحات فرد در زندگی است {۱}. سبک زندگی سالم تأمین کننده ی سلامت کامل آدمی است و در آن هدف و فلسفه ی زندگی انسان، رسیدن به رضای الهی و هم نشین شدن در بهشت و دار السلام الهی است. در این سبک زندگی، سلامت جسم و روح آدمی در پرتو آموزه های وحی الهی، تضمین شده و آدمی در عبور از تنگناهای اقتصادی، کتاب راهنما و دستور العملی دارد که برگرفته از وحی و آیین الهی و پوشش دهنده تمامی ابعاد وجودی او در جهت نیل به کمال و سلامت همیشگی است. اکنون ضرورت ارائه ی الگوی قرآنی و اسلامی در مقابل الگوهای غربی و الگوهای غیر بومی مشخص می شود. این الگو می تواند مبین یک الگوی نشاط بخش برای زندگی آحاد جامعه باشد. به عبارتی، ورود به این بحث با این پیش فرض است که «سبک زندگی امام علی^۷» می تواند در عصر حاضر مورد توجه قرار بگیرد.